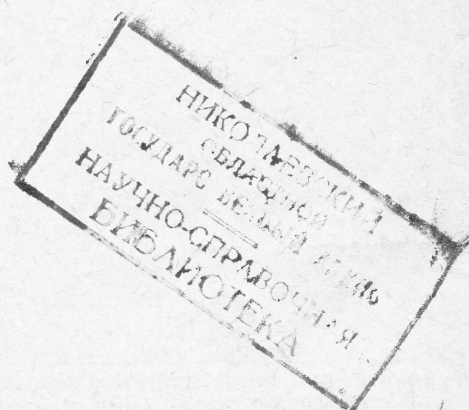

902
А.

АРХІВОЗНАВЧИЙ ЗБІРНИК

Укр 11210602 Укр 4# 8834
~~8834~~ 5/3

ЗМІСТ

Ленінський декрет у дії	3
<i>А. Грінберг</i> — Київський обласний історичний архів	11
Архіви і архівне будівництво в Дніпропетровській області	30
<i>С. Ключарьов, П. Павлюк</i> — Центральний державний історичний архів УРСР до ХХ роковин Великої Пролетарської революції	50
Донецький обласний історичний архів	58
<i>В. Стрельський</i> — Миколаївський державний історичний архів за п'ять років	66
<i>П. Павлюк, С. Ключарьов</i> , — Підбирання матеріалів до філіалу Центрального музею В. І. Леніна на Україні державним історичним архівом	77
<i>І. Проценко</i> — Більше уваги районним архівам	81
<i>П. Нікішечкін</i> — Релігія на службі контрреволюції	86

П О П Р А В К И

Стор	Рядок	Надруковано	Слід читати
13	3 зверху	У хронологічній	Їх хронологічний
76	18 знизу	... ми цілком упорядковано	... ми цілком упорядкували
77	6 зверху	КП(б)у	КП(б)У
79	17	протяглися	траплялися
87	Зноска, подана на цій сторінці, стосується до стор. 86-ої.		
96	18 зверху	благословляе	благословляє
	(заголовок)		

Редактор — *Щербина*

Відп. коректор — *І. Ходорківський*

Уповноваж. Головліту № 7398. Замовл. № 2795. Тираж 2000. Форм. пап. 1/16. Паперових арк. 31/8. Зн. у 1 пап. арк. 91.000. Подано до складання 17/XII — 1937 р. Підписано до друку 28/II — 1938 р.

Друкарня видавництва „Пролетарська Правда“, Київ, вул. Леніна, 19.

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ ЗА П'ЯТЬ РОКІВ

На основі постанови Секретаріату ЦВК УРСР від 10 листопада 1931 року „Про реорганізацію архівних установ в частині перетворення краєвих історичних архівів, місцевих архівних управлінь та архівних філіалів в державні історичні архіви“ був організований в лютому 1932 року Миколаївський державний історичний архів на базі ліквідованого Миколаївського місцевого архівного управління.

Фонди Миколаївського ДІА складаються з двох основних груп:

- 1) матеріали установ дореволюційного Миколаєва,
- 2) матеріали періоду пролетарської революції і соціалістичного будівництва на Миколаївщині.

Фонди, які відносяться до першої групи, становлять 15% загальної кількості, до другої — 85%.

Установи, що створили документальну базу Миколаївського ДІА, охоплюють півтора століття: з 1786 по 1933 рік.

Особливо повно відбита в матеріалах Миколаївського ДІА історія соціалістичного індустріального Миколаєва.

В Миколаївському ДІА зберігаються архівні матеріали великих промислових підприємств, фонди яких ще не передавались Центральним архівам України і СРСР, а зберігаються в ДІА.

Практична цінність документального багатства архіву для використання його в господарсько-економічному відношенні — величезна.

При наявності такої цінної документальної бази робота в Миколаївському ДІА фактично до 1935 року була поставлена незадовільно, охорона архівних матеріалів не була забезпечена. Архів не провадив ніякої практичної роботи, перебуваючи в ганебному прориві, хоч урядом були забезпечені належні умови: штат на 1932 рік складався з 10 осіб, а на 1933 і 1934 роки — 12 осіб.

Керівництво архіву не приділяло уваги головним питанням — питанням добору, підготовки і перепідготовки кадрів, належного переховування, обліку, впорядкування і використання архівних матеріалів для потреб соціалістичного будівництва, марксистської історичної науки.

В Миколаївському архіві довгий час, через політичну короткозорість і безтурботність окремих комуністів, „працювали“ різні націоналістичні, троцькістсько-зінов'євські антирадянські контрреволюційні елементи, які намагались використати різні науково-дослідні установи для створення контрреволюційних гнізд.

Засуджений по процесу СВУ контрреволюціонер-націоналіст Лагута та інші вороги народу, прикриваючись завісою „теоретичної роботи“, робили в архіві свою ганебну справу.

Господарювання в архіві аж до 1934 року ворожих елементів привело до того, що більшість архівних матеріалів було не впорядковано і не описано. Багато архівних матеріалів були „невідомими“, зміст їх не був виявлений.

Архівні матеріали були розкидані під столами та поміж стелажми, хоч стелажі і не були заповнені.

Плани впорядкування архівних матеріалів з року в рік зривались. Так на 1932 рік було намічено впорядкувати 8 фондів (15.000 архівних одиниць), а впорядковано лише 3.450 архівних одиниць.

В 1933 році розібрано лише 6 фондів (максимум 4.000 одиниць).

На 1934 рік по впорядкуванню архівних матеріалів ЦАУ встановило для архіву контрольну цифру 6.600 архівних одиниць, а підготовлено до описування лише 2.100 архівних одиниць.

Впорядкування архівних матеріалів до 1935 року провадилось по-шкідницькому; архівні матеріали „впорядковувались“ з метою приховати від радянської держави цінніші політичні, науково-історичні матеріали.

Документи після „впорядкування“ зберігались під такими назвами, які змішували функції знищених установ поваленого експлуататорського суспільства з функціями установ диктатури пролетаріату.

Так були з'єднані в єдиний архівний фонд матеріали кількох установ, що існували в різні часи на території Варваровської волості (а пізніше району), а то й зовсім не об'єднані навіть єдністю цієї територіальної ознаки.

Цей „Архівний фонд Варваровського районного виконавчого комітету“ датований 1871—1924 рр. дореволюційні фонди позначались як радянські. Радянським фондам давались дореволюційні хронологічні дати.

В числі 78 так званих „основних діловодних фондів“, які з вини архівістів стали частинами цього великого знеособленого „архівного фонду“, знаходились:

- 1) „Дандауське волосне правління“ 1884—1903 рр.
- 2) „Варваровський волосний комітет незаможних селян“ 1920—1922 рр.
- 3) „Варваровський волосний комітет КП(б)У 1921 р.
- 4) „Варваровський волосний комітет взаємодопомоги“ 1921—1922 рр.
- 5) „Варваровський волвиконком“ 1918—1923 рр. тощо.

Останній, наприклад, розподіляється в свою чергу на десять „супроводних“ фондів і два „підфонди“.

Тут в одному „фонді“ є матеріали дореволюційних установ, матеріали радянських органів, матеріали державних, громадсько-кооперативних і партійних організацій.

В 1933 році було „впорядковано“ фонд, якому дано назви: Миколаївський губернський відділ соціального забезпечення і вказано його хронологічні межі—1881—1922 рр. Переважною масою матеріалів цього фонду є особливі справи підопічних, які велися в сирітському суді і закінчені в ньому.

Так само був „упорядкований“ фонд „Миколаївського губернського відділу місцевого господарства“, який на половину містить матеріали господарської частини колишньої миколаївської міської управи.

При такому „впорядкуванні“, з одного боку, зашифрувались цінні фонди під загальною назвою, з другого боку, фонди були так підтасовані, що матеріали буржуазно-дворянських установ були переплутані з матеріалами органів диктатури пролетаріату, що народилися замість зламанних органів експлуататорського панування. Інші групи фондів були „впорядковані“ таким чином, що старі дореволюційні установи стали сучасними добі пролетарської диктатури. Є, наприклад, фонд „Коренігського волосного правління“ по 1923 рік, „Новобугського волосного правління“ по 1922 рік, які містять матеріали відповідних волвиконкомів.

Природно, що при такому стані архівного господарства облік був не організований, книги фондів не було і в архіві до 1935 року описи складались виключно за формою № 1, що не забезпечувало ні цілості, ні обліку, ні повного використання наявного матеріалу.

Характерно, що до 1935 року архівом не було складено жодного опису за так званою формою № 2. Незначна кількість описів, складених за формою № 2, являє собою здавальні описи державних установ.

Господарювання в архіві ворожих елементів привело до того, що була зовсім відсутня всяка охорона архівних

матеріалів, хоч за кошторисом і були асигнування на вартового. Двері не опечатувались, в наслідок чого розкрадались, знищувались, розбазарювались цінніші архівні матеріали з метою приховати компрометуючі матеріали на окремих осіб. Так був викрадений фонд „Союза русского народа“ і два фонди шкіл, які утримувалися чорною сотнею, значна кількість матеріалів денікінської каторжної тюрми і контррозвідки.

Було здано як макулатуру „Історії хвороб“ миколаївської міської лікарні, в тому числі лікарську справу Максима Горького. Передано без всякого обліку міському історичному музеєві матеріали чорноморського адміралтейського правління, що не може не розглядатись, як засіб, скерований на розпорошення архівної справи.

Наукова робота до 1935 року зовсім не була розгорнута. Через відсутність наукового співробітника архів у галузі використання архівних матеріалів обмежувався рідким публікуванням в пресі окремих документів. Вся робота по публікації документів провадилась від випадку до випадку і, головним чином, силами запрошених з інституту наукових працівників. В архіві не було організовано читального залу для роботи дослідників над архівними матеріалами, хоч з початку 1933 року відповідне приміщення було.

Лише з 1935 року архів починає виходити з того ганебного стану, в якому він перебував.

1935—1936—1937 роки — період неухильного росту Миколаївського державного історичного архіву, роки перетворення його з відсталого в минулому в передовий архів Одеської області.

В 1935 році перед архівом стояло завдання перш за все забезпечити архів перевіреними кадрами, організувати роботу по підвищенню їхньої кваліфікації та створенню необхідних умов для закріплення їх в архіві.

На початку 1935 року штат Миколаївського ДІА, за винятком 2-х працівників, було оновлено.

На 1 січня 1936 року партійно-комсомольський проша-рок досяг 67⁰/₁₀₀, працівників з вищою освітою було 25⁰/₁₀₀, з середньою — 60⁰/₁₀₀. Всі співробітники були закріплені на архівній роботі, як на основній. Після очищення архіву від чужаків, які не стільки зберігали і розробляли архівні матеріали, скільки їх розкрадали, до архіву прийшли радянські люди, в основному молодь, що часто-густо не мали ні досвіду, ні достатньої наукової та технічної підготовки.

Перш за все архів поставив на належну височінь справу підготовки і перепідготовки працівників, організувавши архівно-технічний семінар.

З 1935 по 1937 р. за програмами ЦАУ проведено 52 заняття архівно-технічного семінару: з методики і техніки

архівної роботи — 84 години, з історії архівного будівництва в СРСР — 20 годин. Архівно-технічний семінар працював на протязі двох років регулярно.

Семінар охопив усіх архівно-технічних працівників (10 осіб), крім керівника і адміністративно-обслуговуючого персоналу архіву. Засвоєння мінімуму теоретичних знань позначилось на якості практичної роботи архівних працівників, і на 1937 рік ми маємо штат архівно-технічних працівників середньої кваліфікації, які склали обов'язковий державний технічний іспит при обласній кваліфікаційній комісії з такими оцінками: відмінно і добре — 50⁰/₀, задовільно — 50⁰/₀.

Одного відмінника навчання в 1937 році переведено на посаду старшого архівно-технічного працівника, двоє співробітників, що виявили найбільші успіхи під час семінару і в практичній роботі, за кваліфікацією виконують роботу старших архівно-технічних працівників.

Проте, ще мають місце факти плинності архівних працівників, головним чином, в зв'язку з переходом на навчання до навчальних закладів.

Основна мета проведення архівно-технічних семінарів — підготувати знаючих і люблячих архівну справу працівників — виконана значною мірою.

Для підвищення загальноосвітнього і ідейно-політичного рівня співробітників в 1937 році організовано і працює семінар по вивченню історії СРСР, семінар по вивченню Сталінської Конституції.

Перед новим керівництвом архіву стояло також завдання: правильно організувати виробничий процес, розставити сили, обладнати робоче місце, налагодити роботу за твердим планом з чітким обліком роботи кожного співробітника.

З 1935 року вперше запроваджуються квартальні плани, місячні плани з конкретними завданнями персонально кожному працівникові; регулярно день-у-день провадився облік роботи кожного співробітника.

Архівом зроблені рішучі кроки в бік переключення наукових працівників на наукове обслуговування архівно-технічної роботи. В минулому ми мали таких наукових працівників, які місяцями працювали в архіві і ні разу не були там, де працювали архівно-технічні працівники.

Повільність переключення наукових працівників на керівництво впорядкуванням матеріалів пояснюється все ще недостатньою обізнаністю деяких наукових працівників з теорією і технікою архівної роботи.

Проведені в жовтні і листопаді 1936 року два стахановські місячники дали дострокове виконання місячних

завдань по всіх об'єктах архівно-технічної роботи, охопили соціалістичним змаганням усіх працівників і закріпили методи роботи під час місячників на 1937 рік.

В кінці першого кварталу 1937 року ряд працівників архіву дали значне перевиконання норм архівно-технічної роботи. В другому кварталі працівники ще більш підвищили виробничі показники. В кінці 1 півріччя 1937 року відмінників в архіві нараховувалось 44%.

Найбільш високі проценти виконання норм дають ті, що працюють на найскладніших процесах і які пройшли добру школу теоретичного навчання і практичного досвіду. Низькі показники дають працівники, що недостатньо підготовлені, вони тягнуть назад весь архівно-технічний колектив.

Якщо по розборці і систематизації архівних матеріалів норма в кінці I півріччя виконувалась в середньому на 114%, то по обробці архівних матеріалів (підшивка, ремонт) — лише на 90%. Це ставить завдання дальшої кваліфікації, практичного навчання кадрів.

На основі проведених по зміцненню апарату заходів, добору відповідних кадрів, піднесення їх кваліфікації, на основі рішучого поліпшення всієї організації праці Миколаївський ДІА за останні два з половиною роки проробив величезну роботу.

I. Розборка архівних матеріалів та їх облік

З 1935 року, виконуючи вказівки партії і уряду, архів приділяє головну увагу впорядкуванню архівного господарства, ліквідації тієї тяжкої „спадщини“, яку він одержав у вигляді великої кількості невиявлених і неупорядкованих фондів, розсіпу, неправильно розібраних і описаних архівних матеріалів.

Робота, проведена архівом за минулі два з половиною роки, характеризується такими цифрами:

Роки	Розібрано і систематизовано справ по всіх процесах	Розібрано розсіпу по всіх процесах	Описано
1935 р.	23.343 арх. один.	Нема	31.013 один.
1936 р.	29.466 „ „	66,4 м	47.926 „
Перше півріччя 1937 року	31.000 „ „	7,5 „	35.981 „
Разом	83.809 „ „	73,9 м	114.920 один.

Завдання Обласного Архівного Управління по розборці й систематизації в 1935 році виконано на 362⁰/₀, в 1936 році завдання по розборці по всіх процесах виконано на 148⁰/₀, а по розборці справ — на 548⁰/₀. 1935 рік — перший рік, коли план архівно-технічної роботи був не тільки виконаний, але й перевищений.

На протязі 1937 року для повного впорядкування всіх невпорядкованих фондів, для ліквідації повністю описів за формою № 1 намічено розібрати справи за структурою (невиявлених фондів нема), за роками, діловодними номерами — 33.051 архівних одиниць, розібрати розсипу 7,5 лінійних метрів, описати 163.810 архівних одиниць.

Зараз розборка справ наближається до закінчення (31.000 архівних одиниць розібрано), розсип розібрано повністю. Головне і найскладніше вирішено.

До ХХ роковин Великої пролетарської соціалістичної революції архів провів ремонт і підшивку одиниць зберігання, низки фондів (сільради колишньої миколаївської округи, „Николаевское воинское присутствие“. фонди мирових судів, різних діляниць) та інвентарне описування цих же раніш розібраних, але неправильно описаних фондів, які нараховують 127.829 архівних одиниць.

На протязі 1935—1936 і першої половини 1937 року розібрано, систематизовано і повністю оброблено, не рахуючи навіть 73,9 лінійних метрів розсипу, — 84.868 архівних одиниць.

Порівняно з першими трьома роками існування архіву за останні два з половиною роки в галузі розборки і систематизації (без розсипу) зроблено в дев'ять разів більше. Із загальної кількості впорядкованих матеріалів за п'ятирічне існування архіву в 94.418 архівних одиниць на останні два з половиною роки припадає 84.868.

Незрівнянно за останні роки поліпшено облік архівних матеріалів. Шкідники, що „порядкували“ в архіві до 1935 року, склали політично-неправильні картки ЄДАФ: одна картка складена на матеріали і дореволюційних, і пореволюційних установ, з'єднано різні самостійні фонди в один, складено картки не на фонд, а на структурну частину фонду та ін.

За 1936 рік і, особливо, в 1937 році цілком впорядковано нашу архівно-довідкову частину. Перш за все описи на всі розібрані матеріали приведено в належний порядок: об'єднано в один кілька описів на один фонд, роз'єднані раніш зшиті описи кількох фондів, складено заголовки та титульні листи, всі описи вкладено в тверді обгортки, пронумеровано і за нумерами, бібліотечним способом зберігання розміщено в шафі.

Картки ЄДАФ складено заново, частково виправлено, на всі фонди як повнотією впорядковані, так і ті, що підля-

гають описанню в цьому році (з нецілком заповненими графами) і розміщено згідно з інструкцією ЦАУ в картотеці. Із загальної кількості в 1.239 фондів упорядковано описів і складено карток ЄДАФ з цілком заповненими графами на 800 фондів. На 439 розібраних фондів описи тепер перескладаються і закінчення цієї роботи намічається до XX роковин Жовтня (фонди сільрад, судів). До цього ж часу наша картотека міститиме повні і точні відомості про фонди.

II. Наукова та агітаційно-пропагандистська робота

Робота, проведена за останній час по систематизації архівних матеріалів, вперше зробила доступними для всебічного використання цінніші документи, що зберігаються в архіві. З 1935 року широко розгорнуто наукову та агітаційно-пропагандистську роботу архіву.

Згідно з спеціальними вказівками ЦАУ, архівом перш за все переглянуто головніші фонди і взято на тематичний облік (шляхом складання тематичних карток) такі матеріали: з історії громадянської війни, з історії фабрик і заводів, про революцію 1905—1907 років.

Цю роботу було закінчено в середині 1936 року, картки частково переглянуто і перевірено в першому півріччі 1937 року.

План тематичної розробки в 1935 р. виконано на 137⁰/₀, в 1936 р.— на 480⁰/₀, всі більш-менш значні матеріали з історії місцевого революційного руху взято на тематичний облік.

Архівно-пропагандистська робота архіву, що провадилась через місцеву пресу, через доповіді і виставки, створила миколаївському архіву велику популярність в партійній і радянській громадськості.

Установи, організації та підприємства звертаються до архіву з просьбами прочитати доповіді і лекції, редакція місцевої газети охоче публікує наші матеріали.

За два з половиною роки архівом опубліковано в місцевій пресі за архівними матеріалами 15 статей, 15 публікацій архівних документів і 3 хроніки революційних подій.

Статті та публікації за своєю тематикою в більшості випадків були присвячені ювілейним датам, роковинам важливіших подій з історії місцевого революційного руху.

Було розроблено і опубліковано статті і хроніки на такі теми:

- „Відгуки подій 9 січня 1905 року в Миколаєві“;
- „Миколаївська Рада робітничих депутатів в 1905 р.“;
- „Завод ім. А. Марти за 40 років (кол. Наваль)“—2 статті.

- „Антивоєнний страйк 1916 р. на заводі Наваль“;
- „Лютнева революція в Миколаєві — 2 статті“;
- „Австро-німецька окупація м. Миколаєва“;
- „Історія м. Миколаєва“—4 статті і ін.;

План публікації 1935 року виконано на 470⁰/₀; опубліковані в 1936 р. статті та хроніки становлять 162⁰/₀ наміченого плану.

З 1932 року, цебто з року заснування архіву і до сьогодні опубліковано в пресі 38 статей, хронік та публікацій документів, з яких 33 опубліковано з початку 1935 року.

На основі розібраних матеріалів працівники архіву робили доповіді і лекції по радіо, для партійного та комсомольського активів, для пропагандистів шкіл з історії партії, для працівників народної освіти, для допризивників та ін.

Коли до 1935 року архівом було проведено всього 5 доповідей, в основному з метою популяризації архіву, то з 1935 року архівом проведено 20 доповідей на основі вивчення архівних матеріалів по окремих актуальних питаннях історії місцевого революційного руху.

Теми доповідей:

- „Революція 1905 року на Миколаївщині“;
- „Перше травня в підпіллі“;
- „Історія м. Миколаєва“ (цикл лекцій);
- „Боротьба за Жовтень на Миколаївщині“ тощо.

Для одержання додаткових матеріалів при розборці тих чи інших наукових питань, а також і для поповнення матеріалів, що містять спогади і біографії, архівом організовано кілька вечорів спогадів. Організовано вечір спогадів учасників першої російської революції 1905 року, вечір учасників антивоєнного страйку 1916 року на заводі колишній Наваль.

Миколаївський архів тісно зв'язаний з будинком партійної освіти ще з 1935 року.

На протязі двох років для семінарів пропагандистів підібрано місцевий історико-революційний матеріал по 10 темах, що пророблялися по школах по вивченню історії партії і в кандидатських школах. Увесь підібраний матеріал з коментаріями історичного архіву був використаний пропагандистами по всій сітці шкіл партійної освіти.

За час існування архіву організовано десять виставок на теми:

- „Денікінщина на Миколаївщині“;
- „Військова служба в царській армії“ (дві виставки)
- „Кріпосницька експлуатація трудящих“;
- „9 січня 1905 року“;
- „30-ліття революції 1905 року“;

„1 травня в запіллі“ та ін.
Архівом устатковано читальний зал, який являє собою світле та просторе приміщення.

Допуск дослідників організовано в повній відповідності з інструкціями ЦАУ, видруковано картки, заведено справи на дослідників тощо.

Активна агітаційно-пропагандистська робота архіву залучила до читального залу значну кількість дослідників.

В 1935 році в архіві працювало за завданнями інститутів, редакцій газет, спілки радянських письменників, редакції Історії громадянської війни, комсомольських організацій і ін. 38 дослідників над такими приблизно темами:

- „Минуле Миколаєва (в зв'язку з обговоренням Сталінської Конституції)“;
- „Історія богоявленських казенних фабрик“;
- „Пушкін на Україні“;
- „Революція 1905 року“;
- „Боротьба за Жовтень на Миколаївщині“;
- „Австро-німецька окупація Миколаєва“;
- „Миколаїв в часи Денікінщини“.

Слід відмітити, що кількість дослідників, яка працювала в читальному залі, ще далеко не відповідає можливостям наукового використання архівних матеріалів. Це пояснюється недостатнім ще зв'язком архіву з радянськими науковими установами.

Недоліком в діяльності Миколаївського ДІА залишається ще слаба робота по концентрації архівних матеріалів.

В 1935 році архівом сконцентровано 5.788 архівних одиниць, що становить 42% плану. Це невиконання пояснюється зривом плану концентрації міського архіву, через який матеріали надходять до історичного архіву.

В 1936 році хоч план концентрації і значно перевиконаний (сконцентровано 20.253 архівних одиниць, план 2.780 архівних одиниць), але фонди взято не ті, які намічались за планом. В концентрації архівних матеріалів ще не вжито самопливу, в наслідок чого сільські фонди ще не сконцентровано.

Згідно з інструкцією ЦАУ в архіві організовано роботу столу довідок, введено карткову систему обліку довідок, діловодство довідкового столу відокремили від загального, брак в оформленні надходжень, видач і редагуванні довідок зведено до мінімуму. Виконувались замовлення своєчасно: наприклад, за січень 1937 року залишилось невиконаними 6% заяв, за березень — 6% і т. ін.

За весь час існування архіву видано по заявках установ та приватних осіб таку кількість довідок:

1932 р.	421 довідка
1933 р.	510 "
1934 р.	390 "
1935 р.	1.7 0 "
1936 р.	1.041 "

Разом . . 4.062 довідки

Справа охорони і зберігання цінної документальної бази архіву поставлена на належну височінь.

* * *

В основу своєї роботи на 1937 рік Миколаївський ДІА поклав підготовку до ХХ річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції, маючи своїм безпосереднім завданням повнотою упорядкувати документальну базу для забезпечення потреб партійних, радянських, науково-дослідних і громадських організацій в архівних матеріалах, для організації агітаційно-пропагандистської роботи архіву до ХХ річниці Жовтня у вигляді публікацій, доповідей, лекцій.

В подальшій роботі архів повинен повністю закінчити упорядкування документально-фондової бази, забезпечивши чітко організований облік, повну зашифрованість фондів, добре організовану охорону матеріалів від розкрадань та псування.

Виконання плану за перше півріччя дає нам повну впевненість у тому, що протягом 1938 р. ми цілком упорядковано архівне господарство, на базі якого до кінця 1937 року можна буде розв'язати і інші не менш важливі завдання — завдання остаточного підсумування проведених робіт (топографізація і ін.).

Робота, пророблена архівом за останні роки по впорядкуванню історичних матеріалів, великою мірою стала можливою в наслідок уваги з боку партії і уряду до архівної ділянки соціалістичного будівництва.

Збільшення бюджету нашого архіву з 38.063 крб. в 1935 р. до 79.100 крб. в 1936 р. — один з показників цієї уваги.

На базі впорядкованого архівного господарства колектив Миколаївського ДІА в 1938 році візьме на себе розв'язання складніших завдань, завдань зразкового ведення архіву і активізації роботи по використанню архівних матеріалів на користь нашої Великої соціалістичної батьківщини.